

Afdeling	: VTH - Vergunningen, Toezicht en Handhaving	Raadsvoorstel: DJ-2996917
Naam opsteller voorstel	: Bas van Venrooij (0495575670)	Zaaknummer: 3018245
Portefeuillehouder	: mr. R.J.H. (Raymond) Vlecken CBM	Publicatie: Openbaar

Onderwerp

Zienswijze Bedrijfsplan Omgevingsdienst Noord- en Midden-Limburg (ODNML) en ontwerpwijzigingsbesluit Gemeenschappelijke regeling (GR) RUD Limburg-Noord.

Voorstel

1. Geen zienswijze in te dienen ten aanzien van het concept-bedrijfsplan voor de Omgevingsdienst Noord- en Midden-Limburg.
2. Geen zienswijze in te dienen ten aanzien van het ontwerpbesluit van het college over de wijziging van de gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord.

Inleiding

Het Algemeen Bestuur (AB) van de RUD LN heeft op 17 oktober 2024 opdracht gegeven om voor 1 juli 2025 een bedrijfsplan op hoofdlijnen op te stellen om de huidige netwerkorganisatie om te vormen naar een robuuste omgevingsdienst. Op 26 juni jl. heeft het AB ingestemd met het concept-bedrijfsplan. Dit plan beschrijft op hoofdlijnen op welke wijze vanaf 1 april 2026 gestart gaat worden met de nieuwe Omgevingsdienst Noord- en Midden-Limburg (ODNML).

De transformatie naar de ODNML per 1 april 2026 vereist een wijziging van de huidige gemeenschappelijke regeling (GR) RUD LN. Het is van belang om de GR gelijktijdig met het bedrijfsplan in procedure te brengen. Binnen de huidige GR is sprake van een gastorganisatie (gemeente Roermond). Dat verandert in de nieuwe ODNML. Ook worden in de GR het uniform takenpakket dat door de deelnemers wordt ingebracht en de financieringssysteem vastgelegd.

Relatie tot de strategische visie

Draagt bij aan de vijf basiswaarden, namelijk het belang dat de gemeente hecht aan de aanwezigheid en functie van groen, doormiddel van natuurlijke en landschappelijke kwaliteit.

Effect

Weert heeft een aantrekkelijk woon- en leefklimaat met een gezonde leefomgeving.

Doel(en)

1. Het opzetten van een robuuste omgevingsdienst voor de regio Noord- en Midden Limburg die voldoet aan de landelijke vastgestelde robuustheidscriteria en daarmee de actuele en toekomstige uitdagingen op gebied van milieu aankan.
2. De leden van de Raad, (conform de Wet op de Gemeenschappelijke regelingen en de huidige gemeenschappelijke regeling van de RUDLN,) in de gelegenheid stellen hun zienswijze over de ontwerp Gemeenschappelijke Regeling en het bedrijfsplan 2026 kenbaar te maken.

Argumenten

1.1 *De ODNML is een robuuste omgevingsdienst.*

Het doel van de ODNML is om effectiever en slagvaardiger te zijn bij het aanpakken van complexe milieuproblemen en nieuwe uitdagingen zoals de energietransitie, klimaatadaptatie en een gezonde leefomgeving. Met de huidige netwerkorganisatie zijn we niet robuust genoeg. In het InterBestuurlijkProgramma VTH zijn criteria voor robuustheid vastgesteld. Robuustheidscriteria zijn landelijke afspraken die beogen dat omgevingsdiensten genoeg capaciteit en kwaliteit hebben om haar takenpakket goed uit te voeren. Er zijn in totaal 6 criteria die markeren waaraan een omgevingsdienst moet voldoen. Deze criteria helpen omgevingsdiensten beter om te gaan met de steeds complexer wordende milieutaken en zorgen voor een uniforme standaard in werkkracht. Een belangrijk criterium is een minimale werkcapaciteit van 114 fte voor de uitvoering van het regionale programma, corresponderend met een minimale omzet van € 16,5 miljoen (prijspeil 2023).

De overige criteria zijn:

- werken volgens de kwaliteitscriteria voor VTH
- inzetten op innovatie met daarbij een innovatieagenda en bijpassend budget
- een financiële buffer hebben
- informatie gestuurd werken
- aansluiten bij de identiteit van hun werkgebied

Door uitvoering te geven aan het bedrijfsplan creëert onze regio een omgevingsdienst die voldoet aan bovenstaande criteria. Bijkomend effect is dat ook de op dit moment onderbelichte taken zoals ketentoezicht en strafrechtelijke handhaving structureel en kwalitatief aandacht en uitvoering krijgen.

1.2 *Een Uniform milieuTakenPakket voor heel de regio.*

Voorgesteld wordt centraal de milieu uitvoeringstaken te organiseren. ODNML verricht géén VTH-taken op het gebied van bouwen, ruimtelijke ordening en bijzondere wetgeving. Ook gaat de nieuwe ODNML niet over het (strategisch) beleid. ODNML adviseert de deelnemers wel vanuit uitvoeringskennis- en praktijk over beleidsaangelegenheden. Ook adviseert ODNML de deelnemers op milieugebied voor ruimtelijke vraagstukken (bopa/omgevingsplan). Vanzelfsprekend geeft het uitvoering aan de wettelijke basistaken op het gebied van milieu zoals milieu-vergunningverlening en milieu-toezicht.

1.3 *Kostenverdeelsleutel sluit beter aan bij de werkelijke inzet voor de deelnemers.*

Waar bij de huidige RUDLN en GR het inwoneraantal de basis vormt voor de financiële verdeelsleutel, is ervoor gekozen een verdeelsleutel te hanteren die beter aansluit bij de daadwerkelijke inzet voor de deelnemers. In onderstaand schema is dat weergegeven. De kostenverdeelsleutel wordt opgebouwd uit meerdere objectieve criteria die een relatie hebben met de te leveren diensten voor elke deelnemer. De zwaarte van de bedrijven en het aantal bedrijven van een deelnemer zijn sterk bepalende criteria. Het minst bepalende criterium is de oppervlakte van de gemeente. Het criterium voor de huidige kostenverdeelsleutel, het inwoneraantal, bepaalt maar beperkt de te leveren dienstverlening

.....

1.4 *Eigen regie in de regio*

De staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat heeft aangegeven dat alle omgevingsdiensten voor 1 april 2026 moeten voldoen aan de robuustheidscriteria. Parallel loopt er een traject om de robuustheidscriteria vast te leggen in wetgeving om zodoende te kunnen ingrijpen bij omgevingsdiensten die niet voldoen aan de criteria. Door uitvoering te geven aan het bedrijfsplan behouden we de regionale regie op de doorontwikkeling van onze eigen omgevingsdienst.

1.5 Het concept-bedrijfsplan is een gedragen plan dat via een geregisseerd bottom-up proces met stakeholders is opgesteld.

In de afgelopen maanden zijn veel stakeholders bij het opstellen van het bedrijfsplan betrokken: het Dagelijks Bestuur (DB) en het AB, de 15 secretarissen en de 16 lijnmanagers, de medewerkers die in dienst zijn bij de RUD-LN en de beoogde nieuwe medewerkers. Er is gewerkt met 5 werkgroepen: taken, HRM, bedrijfsvoering, financiën en juridisch. In de werkgroep financiën zijn van alle deelnemers financiële adviseurs betrokken. Ook de gemeenteraden van de deelnemers zijn actief geïnformeerd in dit proces.

2.1 De huidige gemeenschappelijke regeling dient aangepast te worden aan de nieuwe organisatie.

Door de wijziging van de organisatiestructuur, het uniform takenpakket en de financieringsstructuur dient ook de gemeenschappelijke regeling aangepast te worden.

Kanttekeningen en risico's

Inbreng van de provinciale taken.

De provincie Limburg heeft een wettelijke verplichting om de taken in te brengen. De provincie heeft aangegeven te overwegen de taken, medewerkers en middelen in te brengen nadat de ODNML een adequaat uitvoeringsniveau heeft bereikt waarmee de provinciale taken op een verantwoord niveau kunnen worden uitgevoerd. De Provincie draagt wel financieel bij aan de ODNML op het gebied van de bedrijfsvoering.

Dienstverlening onder druk

Het vormen van een nieuwe organisatie zal gepaard gaan met uitdagingen. Een belangrijke uitdaging zal zijn voldoende gekwalificeerd personeel te vinden. Naast de huidige medewerkers die actief zijn in de regio bij de deelnemers, zal er extra personeel geworven moeten worden. Dat geldt voor de milieuspecialisten in de uitvoering, maar ook in bedrijfsvoeringsfuncties zal de organisatie opgebouwd moeten worden met nieuw te werven medewerkers. Er zal worden ingezet op het zoeken en opleiden van nieuwe medewerkers. Dit heeft tijd nodig en vraagt inzet van medewerkers. We realiseren dat dit bouwproces ook onze dienstverlening zowel kwantitatief als kwalitatief raakt. In het bedrijfsplan is nadrukkelijk aangegeven dat ODNML tot 2030 nodig heeft om de totale dienstverlening en organisatie op het gewenste niveau te brengen. Neemt niet weg dat men alles in het werk wil zetten om een minimale dienstverlening op peil te houden en hierover transparant te rapporteren naar haar deelnemers.

Financiële gevolgen

In het *bedrijfsplan op hoofdlijnen* van de nieuw te vormen robuuste Omgevingsdienst Noord- en Midden-Limburg (ODNML) is een meerjarenbegroting voor de periode 2026–2030 opgenomen. Hierin is tevens het aandeel per deelnemende partij indicatief doorgerekend. Een aantal kostenposten is momenteel nog gebaseerd op globale kengetallen. In de komende periode worden deze nader uitgewerkt en zal tevens een indexering worden toegepast. Dit gaat leiden tot financiële aanpassingen ten opzichte van het huidige meerjarenbegroting ODNML 2026–2030. De eerste begrotingswijziging wordt verwacht in het vierde kwartaal van 2025.

Voor de gemeente Weert is het voorlopige financiële aandeel voor de jaren 2026 tot en met 2030 als volgt geraamd:

2026: € 917.150,- (3/4 jaar)
2027: € 1.299.296,-
2028: € 1.375.726,-
2029: € 1.452.155,-
2030: € 1.476.713,-

De begroting betreft uitsluitend de structurele uitvoeringskosten; implementatiekosten zijn hierin niet meegenomen.

De meerjarenbegroting is vormgegeven als een ingroeimodel, waarbij circa vijf jaar nodig is om het beoogde uitvoeringsniveau te bereiken. De fasering houdt in dat zowel de operationele uitvoering als de inzet van personele capaciteit stapsgewijs wordt opgeschaald. Deze gefaseerde benadering is gericht op het realiseren van de volledige beoogde werking in 2030.

In de gemeentelijke meerjarenbegroting zijn structurele middelen opgenomen voor de financiering van de overdracht van taken aan de nieuwe organisatie. Voor de jaren 2026, 2027 en 2028 zijn deze middelen toereikend. Vanaf 2029 ontstaat echter een structureel tekort. Het is echter van belang te benadrukken dat hierbij sprake is van een ongelijkwaardige vergelijking: het gemeentelijke budget is geïndexeerd opgenomen, terwijl de kostenramingen van de OD NML (nog) niet zijn geïndexeerd. Hierdoor ontstaat een vertekend beeld van de financiële verhouding.

Financieel overzicht (in euro's)

	2026	2027	2028	2029	2030
Kosten:					
Kosten 1/1/2026-31/3/2026	€ 322.510				€
Bedrijfsplan	€ 917.150	€ 1.299.296	€ 1.375.726	€ 1.452.155	1.476.713
Totale kosten*	€ 1.239.660	€ 1.299.296	€ 1.375.726	€ 1.452.155	€ 1.476.713
Totale dekking**	€ 1.324.068	€ 1.355.508	€ 1.381.245	€ 1.405.277	€ 1.427.020
Verschil	€ 84.408	€ 56.212	€ 5.519	€ -46.878	€ -49.693

(*)= kosten zijn niet geïndexeerd

(**)= dekking is wel geïndexeerd cf kadernota 2026

Bij volledige uitvoering van het UTP zijn de kosten hoger dan nu. Dit wordt onder meer veroorzaakt door:

- een uitbreiding van het takenpakket binnen de nieuwe organisatie ten opzichte van de huidige situatie;
- de toevoeging van een innovatie- en opleidingsbudget, conform de vastgestelde robuustheidscriteria;
- een hogere overhead.

Participatie

De gemeenteraden van de 15 gemeenten, de leden van Provinciale Staten (PS) van de provincie Limburg en onze medezeggenschap is meegenomen in het proces en geïnformeerd via nieuwsbrieven en informele en formele bijeenkomsten waarbij er gelegenheid was om input te geven. De bottom-up procesaanpak heeft in het voortraject ook bij medewerkers gezorgd voor voldoende mogelijkheid tot eigen inbreng en het creëren van betrokkenheid.

Communicatie

Het besluit over de zienswijzen wordt aan het Dagelijks Bestuur van de RUD LN met een brief kenbaar gemaakt.

Planning

De besluiten met betrekking tot de zienswijzen worden verstuurd aan het Dagelijks Bestuur van de RUD LN. De ontvangen zienswijzen worden in de vergadering van het Dagelijks Bestuur beoordeeld en aangeboden voor de vergadering van het Algemeen Bestuur van de RUD LN van 18 december 2025 waarbij er een besluit wordt genomen over het bedrijfsplan. De gemeenschappelijke regeling wordt na besluitvorming over de

over de ingediende zienswijzen in een tweede ronde aan de deelnemers voorgelegd voor instemming. Definitieve besluitvorming over de gemeenschappelijk regeling zal in het eerste kwartaal van 2026 plaatsvinden.

Evaluatie

Niet van toepassing.

Bijlage(n)

- Concept “Bedrijfsplan op hoofdlijnen” robuuste Omgevingsdienst Noord- en Midden-Limburg.
- Ontwerpwijzigingsbesluit Gemeenschappelijke regeling RUD Limburg-Noord.
- Brief zienswijze Raad aan Dagelijks Bestuur van de RUD LN.

Bijbehorend ontwerpraadsbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

Burgemeester en wethouders van Weert,

secretaris,	de burgemeester,
A.M.A. Vrijenhoek	mr. R.J.H. Vlecken

Nummer raadsvoorstel: DJ-2996917

Advies raadscommissie

De commissie acht het voorstel rijp voor behandeling in de raad als hamerstuk.

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Weert,

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 19 augustus 2025.

besluit:

1. Geen zienswijze in te dienen ten aanzien van het concept-bedrijfsplan voor de Omgevingsdienst Noord- en Midden-Limburg.
2. Geen zienswijze in te dienen ten aanzien van het ontwerpbesluit van het college over de wijziging van de gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 24 september 2025

De griffier,	De voorzitter,
 mr. M.H.R.M. Wolfs-Corten	 mr. R.J.H. Vlecken